

[Ryszard Danecki]

Jubileusz Związku Literatów Polskich Oddział w Poznaniu

Związek Zawodowy Literatów Polskich powstał w Poznaniu – jako trzeci po Warszawie i Lwowie – 8 maja 1921 roku. Jego pierwszym prezesem został, mieszkający w Kołaczku koło Wrześni, Władysław St. Reymont, późniejszy laureat Nagrody Nobla. Przed rokiem 1939 do Związku Literatów należało wielu dziennikarzy i profesorów uniwersyteckich. Wśród tej społeczności byli tak wybitni pisarze, jak Józef Weyssenhoff, Arkady Fiedler, Emil Zegadłowicz, Zenon Kosidowski, Aleksander Janta-Polczyński, Jan Sztudynger, Artur Marya Swinarski.

W roku 1934 zainicjowano, istniejące do dzisiaj Czwartki Literackie, goszczące najznakomitszych ludzi pióra z różnych stron kraju...

W marcu 1945 odbyło się pierwsze po okupacji hitlerowskiej zebranie Związku Literatów pod przewodnictwem Tadeusza Kraszewskiego. W maju widnieje na liście członków 20 nazwisk wśród nich Jarosław Iwaszkiewicz, który został redaktorem naczelnym wydawanego dwutygodnika Życie Literackie. Gdy w czerwcu 1946 roku Iwaszkiewicz został prezesem Zarządu Głównego i wyjechał do Warszawy, redaktorem naczelnym został wybrany na prezesa w Poznaniu – Wojciech Bąk. Wznowiono przyznawaną od roku 1927 Nagrodę Literacką Miasta Poznania.

W roku 1956, po krwawym Poznańskim Czerwcu, powstał ogólnopolski Tygodnik Zachodni, którego redakcją tworzyli młodzi

pisarze Bogusław Kogut – redaktor naczelny, Przemysław Bystrzycki, Ryszard Danecki, Piotr Guzy, Stanisław Kamiński i Włodzimierz Odojewski.

Wtedy też zaczęła publiczną działalność grupa literacka Wierzbak, założona przez Ryszarda Daneckiego i Mariana Grześczaka. Dysponując łamami Tygodnika Zachodniego oraz pisma studentów i młodej inteligencji Wyboje, odegrała w powojennym życiu poetyckim kraju taką rolę, jaką w okresie międzywojennym grupa warszawska Skamander. Wierzbak zwoływał pierwsze ogólnopolskie zjazdy poetyckie Poznańskie Listopady, które mają już obecnie charakter międzynarodowy. Dokumentuje to antologia Wiek Wierzbaka wydana przez Media-Rodzina na półwiecze tej grupy.

Wydarzenia stanu wojennego spowodowały, że część kolegów nie zdecydowała się pozostać w odradzonym w całym kraju ZLP – stworzyła się wyraźnie zaznaczona cezura czasowa roku 1981. Obrazowały to dwie kolejne, duże wystawy jubileuszowe, przygotowane w Bibliotece Raczyńskich na 80- i 85-lecie Związku Literatów Polskich.

Po ówczesnym prezesie Poznańskiego Oddziału ZLP Nikosie Chadzinikolauu wybrany został na to stanowisko Zbigniew Gordziej. Mimo rozlicznych kłopotów finansowych, potrafił nie tylko utrzymać przy życiu coroczne Międzynarodowe Listopady Poetyckie, ale i stał od roku 1945 siedzibą ZLP przy ulicy Noskowskiego 24.

W styczniu tego roku walne zebranie powierzyło funkcję prezesa Pawłowi Kuschczyńskiemu poecie i krytykowi.

Po II wojnie światowej, kiedy Związek przekształcił się w stowarzyszenie ściśle twórcze, rangę poznańskiemu środowisku pisarskiemu nadawali – aby ograniczyć się do kolejnych zmarłych – Kazimiera Iłakowiczówna, Wojciech Bąk, Waclaw Kubacki, Roman Brandstaetter, Jerzy Pertek, Bogusław Kogut, Jerzy Mańkowski, Bogdan Rutha, Eugeniusz Pauksza, Aleksander Rogalski, Egon Naganowski, Włodzimierz Scisłowski, Marek Obarski, Lucja Danielewska, Tomasz Agatowski, Gerard Górnicki, Wincenty Różański, Nikos Chadzinikolauu...

Poznański Oddział ZLP skupia obecnie

ponad 60 pisarzy i jest liczebnie największą – po Warszawie – organizacją tego stowarzyszenia w kraju.

Materiał przedrukowany za zgodą Oddziału Poznańskiego Związku Literatów Polskich.

Obchody Jubileuszowe

Zarząd Związku Literatów Polskich Oddział w Poznaniu Dyrekcja Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu zapraszają 7 lipca br. o godz. 17.00 na UROCZYSTOŚĆ JUBILEUSZOWĄ 95-LECIA ISTNIENIA POZNAŃSKIEGO ODDZIAŁU ZWIĄZKU LITERATÓW POLSKICH z udziałem zaproszonych gości, przedstawicieli władz miasta, województwa, bibliotek, organizacji, stowarzyszeń, związków twórczych.

Otwarcia uroczystości dokona Prezes ZLP Oddziału Poznańskiego – Paweł Kuschczyński.

Obecni zapoznają się z historią poznańskiego oddziału, w opracowaniu Zofii Grabowskiej-Andrijew. W programie uroczystości m.in.:

1. Ważniejsze dokonania członków oddziału na przestrzeni 95 lat jego istnienia, ze szczególnym uwzględnieniem czasu współczesnego.

2. Książki poznańskich literatów, wydane w ciągu trzech ostatnich lat oraz nagrody, jakie literaci otrzymali.

3. Prezentacja twórczości – wierszy i prozy wszystkich członków poznańskiego oddziału ZLP. Każdy autor przeczyta jeden wiersz, bądź krótki fragment prozy.

W dalszej części uroczystości zapraszamy do wspomnień i refleksji.